

1 Kaj pomeni izvršitev v civilnih in gospodarskih zadevah?

Izvršilne zadeve na podlagi zakonika o izvršbi (*utsökningsbalken*)

Izvršilni organ z izvršbo prisilno uveljavi obveznost, ki jo je določilo sodišče ali drug organ. Izvršba se običajno nanaša na obveznost plačila denarja ali izselitve iz doma. Druga vrsta izvršbe se nanaša na zaseg ali drug ukrep zavarovanja.

Izvršba, ki se nanaša na plačilno obveznost, se opravi z rubežem, ki omogoča zaseg dolžnikovega premoženja. Če izpolnitev obveznosti pomeni, da se mora oseba izseliti, na primer iz doma, se izvršba opravi z deložacijo. Sicer se izvršba običajno opravi tako, da izvršilni organ osebi, zoper katero je bila predlagana izvršba, odredi, naj nekaj stori ali upošteva sodno prepoved ali drugo odločbo. Izvršilni organ lahko naloži globo.

Izvršilne zadeve na podlagi zakonika o otrocih in starših (*föräldrabalken*)

Izvršba na podlagi zakonika o otrocih in starših se nanaša na ukrepe, s katerimi se v praksi izvede nekaj, kar izhaja iz odločbe ali sporazuma v zvezi z varstvom in vzgojo otroka, njegovim stalnim prebivališčem, stiki z otrokom ali njegovo izročitvijo. Sodišče, ki odloča o izvršbi, lahko naloži globo ali odredi, naj izterjavo izvede policija. Enaka pravila v zvezi z izvršbo veljajo pri izvrševanju tujih odločb v skladu z Uredbo Sveta (ES) št. 2201/2003 (Uredba Bruselj II), če izvršba zadeva otrokovo osebnost. Če pa izvršba zadeva otrokovo premoženje ali pravne stroške, se uporablja zakonik o izvršbi.

2 Kateri organ ali organi so pristojni za izvršbo?

Izvršbe opravlja švedska izvršilna služba (*Kronofogdemyndigheten*). Ta tako odloči na primer o rubežu. Splošno pravno odgovornost za ukrep nosi višji izvršitelj, medtem ko dejansko izvršbo običajno opravijo drugi uradniki (izvršilni upravitelji).

3 Kateri so pogoji za izdajo izvršilnega naslova?

3.1 Postopek

Izvršilne zadeve na podlagi zakonika o izvršbi

Za izvedbo izvršbe mora obstajati sodna odločba ali drug izvršilni naslov.

Podlaga za izvršbo so lahko naslednji izvršilni naslovi:

sodna odločba, rzsodba ali sklep sodišča,

poravnava, ki jo je potrdilo sodišče, ali sporazum o mediaciji, ki ga je za izvršljivega razglasilo sodišče,

odobren kaznovalni nalog, odobrena sodna odredba za plačilo ali odobren nalog za plačilo globe zaradi kršitve predpisov, arbitražna odločba,

pisna izjava, podana v navzočnosti dveh prič, o plačevanju preživnine na podlagi zakonika o zakonski zvezi (*äktenskapsbalken*) ter zakonika o otrocih in starših (*föräldrabalken*),

odločba upravnega organa, ki jo je treba izvršiti v skladu s posebno določbo,

listina, ki je izvršljiva v skladu s posebno določbo,

razsodba ali odločba izvršilne službe, ki se nanaša na plačilni nalog ali nalog za pomoč pri izvrševanju, in evropski plačilni nalogi, ki jih je za izvršljive razglasila izvršilna služba.

Ko je izvršilni naslov izdan, za začetek izvršbe ni potrebna nobena druga odločba sodišča ali drugega organa.

Pomemben del dejavnosti izvršilne službe obsega pridobivanje podatkov o dolžnikovem premoženju. Dolžnik mora zagotoviti podrobnosti o svojem premoženju in v pisnem seznamu ali na zaslišanju potrditi točnost predloženih podatkov, sicer se mu naložijo kazenske sankcije. Organ lahko dolžniku tudi odredi, naj predloži take podatke, sicer se kaznuje z globo. Globo na zahtevo izvršilne službe določi okrožno sodišče.

Predlog za izvršbo se lahko vložijo ustno ali pisno. Pri ustnem predlogu se mora predlagatelj (oseba, ki predlaga izvršbo) zglasiti pri izvršilni službi. Pisni predlog mora podpisati predlagatelj ali njegov zastopnik.

Stroški države v izvršilnih zadevah (upravni stroški) se krijejo s taksami (izvršilne takse). Če je to mogoče, se upravni stroški običajno zaračunajo tožencu v zadevi (predlagateljeva nasprotna stranka), ko se opravi izvršba. Vendar je na splošno za stroške državi odgovoren predlagatelj. Izjeme od pravila o odgovornosti predlagatelja lahko na primer veljajo za večino zahtevkov za plačilo preživnine.

Splošno pravilo je, da se za vsak izvršilni naslov, za katerega se predlaga izvršba, zaračuna osnovna taksa. V izvršilni zadevi, ki se nanaša na terjatev v okviru zasebnega prava, je osnovna taksa 600 SEK.

Druge takse, ki se lahko zaračunajo, so taksa za pripravo, taksa za prodajo in posebne takse.

Izvršilne zadeve na podlagi zakonika o otrocih in starših

Izvršba lahko temelji na odločbi rednega sodišča v zvezi z varstvom in vzgojo otroka, njegovim stalnim prebivališčem, stiki z otrokom ali njegovo izročitvijo.

Temelji lahko tudi na sporazumu med staršema o varstvu in vzgoji, stalnem prebivališču ali stikih, če ga je potrdil odbor za socialno varstvo. Na Švedskem se lahko izvršijo tudi tuje odločbe, na primer odločba, ki je izvršljiva v skladu z Uredbo Bruselj II.

O izvršbi odločajo okrožna sodišča. Predlog za izvršbo se običajno vložijo pri okrožnem sodišču v kraju, kjer prebiva otrok. Če otrok nima stalnega prebivališča na Švedskem, je treba predlog vložiti pri okrožnem sodišču v Stockholmu (*Stockholms tingsrätt*).

Predlog lahko vložijo na primer starši, h kateremu naj bi se otrok preselil ali s katerim naj bi imel stike.

Sodišče lahko pri obravnavanju zadeve izda posebno navodilo osebi iz socialne službe, naj poskuša osebo, ki skrbi za otroka, prepričati, da bo prostovoljno storila, kar je določeno v odločbi ali sporazumu. Če je zadeva nujna, lahko sodišče ali policijski organ odloči, da je treba za otroka poskrbeti takoj. Sodišče lahko za izvedbo izvršbe naloži globo ali odredi, naj izterjavo izvede policija.

Za vložitev predloga za izvršbo na podlagi zakonika o otrocih in starših se taksa ne plača, lahko pa se od katere koli stranke zahteva plačilo stroškov nasprotne stranke v postopku. Od stranke, zaradi katere so pri izterjavi ali skrbi za otroka nastali stroški, se lahko zahteva plačilo teh stroškov državi.

3.2 Glavni pogoji

Izvršilne zadeve na podlagi zakonika o izvršbi

V nekaterih primerih je izvršba lahko ovirana. To se na primer zgodi, če je izvršilni naslov tako nejasen, da ne more biti podlaga za izvršbo.

Drug tak primer je, kadar oseba, od katere se s sodno odločbo zahteva, naj nekaj stori, izpolni obveznost, naloženo s sodno odločbo, na primer plača določen znesek.

Še en tak primer je, kadar ima oseba, od katere se nekaj zahteva, nasprotno terjatev do predlagatelja, to pomeni, da vloži ugovor pobota. Pobot ovira izvršbo, če izvršilna služba ugotovi, da je bila nasprotna terjatev vložena z veljavnim izvršilnim naslovom ali da temelji na pisnem potrdilu o terjatvi.

Če dolжник trdi, da še neka druga zadeva med strankama ovira izvršbo, tega ugovora pa ni mogoče takoj zavrniti, izvršbe prav tako ni mogoče opraviti. Tak primer so lahko ugovori zoper zastaralni rok.

Če sodišče izvršilni naslov razveljavi, je treba izvršbo takoj ustaviti.

V nekaterih primerih lahko sodišče tudi odredi, da je treba začeti izvršilni postopek končati (tako imenovana prepoved izvršilnega postopka).

Izvršilne zadeve na podlagi zakonika o otrocih in starših

Domneva se, da je to, kar je določeno v odločbi ali sporazumu, v otrokovo korist. Sodišče odločbe ali sporazuma ne more znova proučiti v okviru preizkusa predloga za izvršbo, zato je glavna alternativa zagotovitev prostovoljne izvršitve. Če je potreben prisilni ukrep, je najverjetnejša možnost naložitev globe.

Fizični prevzem se lahko uporabi samo kot skrajna možnost.

Izvršba je včasih lahko ovirana, na primer če je otrok bolan.

Če je otrok že dopolnil določeno starost in dosegel tako stopnjo zrelosti, da je njegove želje treba upoštevati, se izvršba ne sme opraviti proti njegovi volji, razen če sodišče ugotovi, da je to v otrokovo korist. Sodišče mora izvršbo zavrniti tudi, če je jasno, da bi bila v nasprotju z otrokovo koristjo.

4 Cilj in narava izvršilnih ukrepov

4.1 Katere vrste premoženja so lahko predmet izvršbe?

Izvršilne zadeve na podlagi zakonika o izvršbi

Za rubež premoženja morajo biti izpolnjeni nekateri pogoji. Premoženje mora:

pripadati dolžniku;

biti prenosljivo;

imeti denarno vrednost.

Zarubi se lahko katera koli vrsta premoženja. Pravila o pravni dobroti življenjskega minimuma se običajno uporabljajo samo za fizične osebe. Zarubi se lahko nepremično in premično premoženje.

Premično premoženje ne pomeni samo osebne lastnine (npr. vozil, plovil in drugih predmetov), ampak tudi različne vrste premoženja (npr. dobroimetja) in pravic (npr. pravica do uporabe ali deleži v zapuščini).

Zarubijo se lahko tudi osebni dohodki, pokojnine itd.

Vsega premoženja ni mogoče zarubiti. To velja za pravno dobroto življenjskega minimuma. Pravila o pravni dobroti življenjskega minimuma se običajno uporabljajo samo za fizične osebe. Pravna dobroti življenjskega minimuma se na primer nanaša na:

oblačila in druge predmete razumne vrednosti za dolžnikovo osebno uporabo;

pohištvo, gospodinjske aparate in drugo opremo, ki je nujna za vodenje in vzdrževanje doma;

orodje in drugo opremo, ki je potrebna za dolžnikovo preživljanje ali poklicno usposabljanje;

osebno lastnino, kot so medalje in športni pokali, ki ima za dolžnika tako veliko osebno vrednost, da bi jo bilo nerazumno zarubiti.

Premoženje je lahko pred rubežem zaščiten s posebnimi predpisi. Tako je lahko na primer pri nadomestilu.

Osebni dohodki se lahko zarubijo samo v delu, ki presega znesek, ki ga dolжник potrebuje za preživljanje sebe in svoje družine.

Pri tem imajo nekatere terjatve prednost pred drugimi. Terjatve za plačilo preživnine imajo prednost pred drugimi terjatvami.

4.2 Kakšni so učinki izvršilnih ukrepov?

Izvršilne zadeve na podlagi zakonika o izvršbi

Ko se premoženje zarubi, dolжник nad njim nima več enakega nadzora kot prej. S premoženjem ne sme razpolagati v škodo predlagatelja izvršbe, tako da ga prenese ali kako drugače ravna z njim, razen če izvršilni organ po posvetovanju s predlagateljem izvršbe to dovoli iz posebnih razlogov.

Kdor nezakonito razpolaga z zarubljenim premoženjem, se mu lahko naložijo kazenske sankcije.

S sklepom o rubežu se dodelijo prednostne pravice na premoženju.

V izvršilni zadevi mora tretja oseba navesti, ali ima dolжник do nje terjatve ali druge zadeve, ki so lahko pomembne za presojo o tem, kolikšno je dolžnikovo zarubljivo premoženje. Dolžnost razkritja velja tudi za tretje osebe, ki imajo v posesti dolžnikovo premoženje, na primer na podlagi zastave ali hrambe. Banka mora na primer zagotoviti podrobnosti o dolžnikovih bančnih računih, sefih ali drugem premoženju, ki je shranjeno v banki. Dolžnost razkritja velja tudi za dolžnikove sorodnike in prijatelje.

Podatki se lahko od tretjih oseb zahtevajo ustno ali pisno, po potrebi pa se lahko tretje osebe pozovejo na zaslisanje. K temu jih je mogoče prisiliti pod grožnjo globe ali zaporne kazni.

Izvršilni organ lahko zarubljeno premoženje nemudoma prisilno proda. Prisilne prodaje se običajno izvedejo z javnimi dražbami, lahko pa se uredijo tudi zasebno.

Denarne zneske, prejete v izvršilnih zadevah, je treba prijaviti in predlagatelju izvršbe čim prej izplačati.

4.3 Kakšna je veljavnost takih ukrepov?

Izvršilne zadeve na podlagi zakonika o izvršbi

Časovne omejitve veljavnosti sklepa o rubežu ni. Ne glede na to se z zakonodajo predvideva, da bo zarubljeno premoženje nemudoma prodano; glej odgovor 3.2.

Če je mogoče, je treba deložacijo izvesti v štirih tednih po tem, ko izvršilni organ prejme potrebno dokumentacijo.

Izvršilne zadeve na podlagi zakonika o otrocih in starših

Sklep o izvršbi začne veljati takoj, razen če ni določeno drugače. Uporablja se, dokler se ne določi drugače. V nalogu za plačilo globe je običajno navedeno, da je treba ukrep sprejeti v določenem času, na primer otroka je treba izročiti predlagatelju izvršbe. V sklepu o izvršbi v zvezi s stiki je običajno navedeno, kdaj so dovoljeni stiki, in običajno velja za nekaj mesecev vnaprej.

Odločitev v izvršilni zadevi ne preprečuje obravnave novega predloga.

5 Ali se je zoper sklep o ukrepu mogoče pritožiti?

Izvršilne zadeve na podlagi zakonika o izvršbi

Zoper odločitev izvršilnega organa se praviloma lahko vloži pritožba. Pritožbo, naslovljeno na okrožno sodišče, je treba predložiti izvršilnemu organu.

Pritožbo zoper odločitev izvršilnega organa lahko vloži oseba, na katero ima ta odločba negativni učinek. Za vložitev pritožb zoper sklepe o rubežu osebnih dohodkov ni posebnega roka. Pritožbe zoper sklepe o rubežu drugega premoženja je treba vložiti v treh tednih od vročitve sklepa. Tretje osebe se lahko zoper tak rubež pritožijo kadar koli.

Okrožno sodišče lahko odloči, da se do nadaljnjega ne sme sprejeti noben izvršilni ukrep (tako imenovana prepoved sprejemanja izvršilnih ukrepov) ali da je treba že sprejeti ukrep razveljaviti, če ugotovi posebne razloge za to.

Izvršilne zadeve na podlagi zakonika o otrocih in starših

Zoper sklep okrožnega sodišča o izvršbi se je mogoče pritožiti pri pritožbenem sodišču. Pritožbe je treba vložiti pisno in jih predložiti okrožnemu sodišču. Rok za pritožbo je tri tedne.

6 Ali obstajajo kakršne koli omejitve izvršbe, zlasti v zvezi z zaščito dolžnika ali roki?

Zakonik o izvršbi vsebuje določbe o omejitvi izvršbe, na primer za zaščito dolžnika. Dolžnik lahko v omejenem obsegu prepreči izvršbo z vložitvijo ugovora, na primer zaradi zastaranja. Najpogostejši primeri omejitev izvršbe so, da so določeno premoženje in določeni predmeti izvzeti iz rubeža zaradi upoštevanja dolžnikovih potreb. Iz rubeža materialnega premoženja je tako lahko izvzet tako imenovani „beneficium“ (premoženje, ki ga ni mogoče zarubiti), na primer stanovanje, ki je dolžnikovo stalno prebivališče, in denar, ki ga dolžnik potrebuje za svoje neposredno preživljanje. Iz rubeža osebnih dohodkov je izvzet „rezervni znesek“ za kritje običajnih življenjskih stroškov in dolžnikovih stanovanjskih stroškov.

Zadnja posodobitev: 15/12/2017

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zaradi izstopa Združenega kraljestva iz Evropske unije države članice posodablajo strani z nacionalno vsebino na tem spletišču. Če spletna stran vključuje vsebino, ki še ne odraža izstopa Združenega kraljestva, je nenamerna in jo bomo ustrezno odpravili.